

Bakócz Tamás bíboros-érsek esztergomi halotti kápolnája

Új adatok, új régészeti leletek és felismerések, új értelmezések

Az esztergomi főszékesegyház monumentális épülete zárványként őrzi Bakócz Tamás bíboros, esztergomi érsek halotti kápolnáját. A magyarországi reneszánsz építészet e főműve ma szinte észrevétlenül, mellékkápolnaként illeszkedik a klasszicista székesegyházba. Monográfiáját Balogh Jolán írta meg mintegy hetven esztendővel ezelőtt, 1955-ben. A magyar reneszánsz művészet máig érvényes képét megalkotó nagy művészettörténész a Bakócz-kápolnáról föllelhető valamennyi írásos és képi forrást összegyűjtötte és feldolgozta; a stíluskritika és az épületiplógia eszközeivel pedig megpróbálta fölleni az épület egészének és részleteinek firenzei párhuzamait. A kötet megjelenése óta eltelt hetven év alatt sok új ismeretre tett szert a kutatás. A kápolnát restaurálták 1983/84-ben, Horler Miklós vezetésével; egykori – a Szent Adalbert-székesegyházba nyíló – belső homlokzatának újabb és újabb töredékei bukkantak elő; legutóbb pedig Doris Carl, a firenzei levéltárakat kitűnően ismerő (és a korszak művészeti világában kiigazodó) művészettörténész megtalálta azokat a mestereket, akik a 15. század végén és a 16. század elején bizonyíthatóan Esztergomban és Budán dolgoztak, vélhetően a Bakócz-kápolna épületén is. Az új adatok lehetővé teszik a korábban ismert források átértelmezését, a régészeti leletek és felismerések pedig az épület szerkezetét mutatják új megvilágításban. A kápolna utóélete – beleértve a jelenlegi helyzetét eredményező translatióját is – részévé vált a későbbi korok művészettörténetének, historiográfiai pozíciója pedig hű tükrre a hazai művészettörténet-írásnak is.